СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 37. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 21-го лютого 1946. No. 37. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, February 21, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ТАЙНУ АТОМОВОЇ БОМБИ КОНТРОЛЮЄ УРЯД ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс вчасі пресової конференції заявив, що він не передбачує потреби арештувати в Злучених Державах нікого, у звязку зо шпигунством в справі атомової бомби. Потім додав, що, наскільки він знає, вся тайна, як виробляти атомову бомбу, є в виключнім посіданню уряду Злучених Держав.

Зогляду на арештування шпигів у Канаді, ґазетні репортери ставили зовсім вітверті питання до Бирнса, чи в Злучених Державах є теж така шпигунська змова в справі атомової бомби. На це Бирнс сказав, що про це знає Федеральне Бюро Інформацій. Одначе він заперечив, начеб департамент стейту не радив арештувати якихось шпигів, вмішаних в справу атомової бомби. Він також заявив, що ніколи не чув про те, щоб аж 1,700 осіб у нашім краю було вмішаних в шпигунство, як про це дехто поширює вісти.

На запит кореспондентів, як Бирнс оцінює заяву бувшого американського амбасадора Дейвиса, що Росія має право втримувати шпигів в Америці для своєї оборони, Бирнс не відповів нічо. Зате в конґресі член палати Ралф Ґвин з Ню Йорку сказав, що Дейвис „допустився моральної зради тим, що заохочує Росію до шпигунства в Америці". Ґвин додав опісля: „Час уже запитати пана Дейвиса, кого він дійсно репрезентує". Потім ще додав Ґвин таке: „Коли адвокатська фірма Дейвиса й спілки приняла Джова Сталіна за свого клієнта, то американський нарід повинен знати цілу потрясаючу історію, як то можна запрошувати когось до шпигунства".

УРЯД ПРИСПІШУЄ КАМПАНІЮ ЗА ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКІВ.

Секретар праці Луїс Швеленбак оприлюднив, що він вислав запити до підприємств у цілому краю з метою, щоб найти додаткових 6,000,000 місць праці для ветеранів і інших, хто потребує роботи. Урядові обрахунки показують, що в злучених Державах є тепер місце до праці для 52,000,000 робітників, крім таких осіб, які служать в американській збройній силі. Секретар каже, що уряд старається приспішити акцію за покінченням страйків в головних підприємствах.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КАНДИДАТ НЕДАЛЕКИЙ ПЕРЕМОГИ.

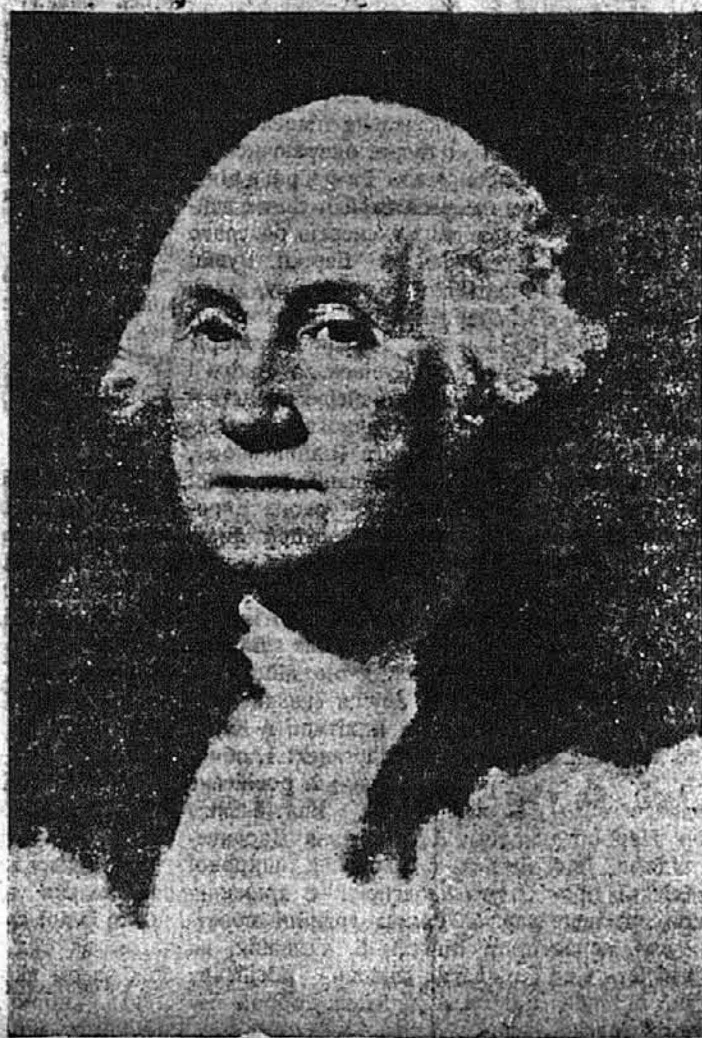
При доповнюючих виборах в 19-тій конґресовій окрузі в Ню Йорку, у котрій мешкає значна частина людности українського роду, переміг у вівторок 19. лютого кандидат правильної демократичної орґанізації Артур Дж. Клайн. Проти нього поставила Американська Партія Праці, котра остає під диктатом большевиків, свого кандидата, який недавно прибув як утікач з Німеччини як Йоганнес Шталь, а змінивши імя при натуралізації на Стіл, виступив під цим іменем як кандидат і впав лише неповними чотирма тисячами голосів. Клайн дістав 17,360, Стіл 13,939, а крім цього був ще кандидат републиканців, Вилїем С. Шей, який дістав 4,314 голосів. При недавних виборах на посадника міста А. Партія Праці йшла солідарно з демократами і причинилася до великої більшости для О'Дваєра. Тепер ця група пробувала своїх самостійних сил і вже недалека перемоги. Ця конґресова округа вважається здавна за нездобуту твердиню демократів.

МІЛІОН ВЕТЕРАНІВ ГОЛОСЯТЬСЯ ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ.

Повертаючі з війни ветерани зголошуються до науки в колеґіях і університетах у небувалому досі числі. Досі вже зголосилося їх майже міліон. Вони користають з нагоди, що для ветеранів ухвалив конґрес окремий „Ветеранський Чартер" („бил оф райтс"), який забезпечує їм безплатну науку в колеґіях. Надіються, що в осені буде півтора міліона ветеранів у каледжах, та фахових школах.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ З О.О.Д. ВЕРНУЛАСЯ ДОМІВ.

На летунський майдан під Ню Йорком прилетіли літаком делеґати з засідання Асамблеї і Ради Забеспеки Орґанізації Обєднаних Держав у Лондоні. Їх провідник Р. Стетиніюс заявив, що наради були успішні. Серед делеґатів — казав він — пізнати було пошану для Америки, якої економічна сила опановує ввесь світ і причиняється до повороту до нормального стану.. Між делеґатами є ще пані Франклин Д. Рузвелт, сенатор Артур Ванденберґ, Джан Фостер Долс і б. сенатор Джан Тавнсенд. Цей останній заявив, що на його думку між нами й Совєтами може йти співпраця.

ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН

Президент дозволяє на висилку приватної допомоги до Німеччини

Президент Труман зніс дотепірішню заборону висилати приватну поміч людям у Німеччині і дозволив різним орґанізаціям, які належать до „Ради Допомогових Аґенцій", збирати жертви і висилати їх в американську окупаційну смугу до висоти 2,000 тон місячно. Та виразно сказано, що не вільно висилати окремих пачок до поодиноких осіб.

На підставі того дозволу лише Допомогові Комітети, які мають дозвіл Президентської Ради можуть вести цю акцію, висилаючи туди кондензоване молоко, цукор, товщі, мило, убрання, взуття й медичні матеріяли. Ці висилки можна переводити окремо від постачання збіжжа американською Військовою Владою. Дозвіл видано на те, щоб недопустити до голоду людей, які перебувають в американській окупаційній зоні.

ВЕЛЕС ВИКАЗУЄ СЛАБІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ РОСІЇ.

Бувший підсекретар стейту Сомнер Велес у синдикованій статті критикує теперішню політику Злучених Держав супроти Росії і виказує її слабі сторони. Крім цього називає Велес цю політику неясною вчасі, коли промови Молотова, Калініна й Сталіна зовсім ясно вказують на цілі заграничної політики Совєтів. Велес твердить, що Совєти хочуть осягнути свої цілі при помочи Орґанізації Обєднаних Держав і тому вони так сильно тримаються цеї орґанізації.

Із дотеперішньої поведінки совєтів можна прийти до висновку, що цілі Росії такі: Здобуття контролі над Фінляндією, Польщею, Угорщиною і балканськими державами, включаючи й Грецію — є її мінімальною ціллю. Другою частиною змагань Росії є здобути контролю над Дарданелями, дістати острови Додеканези, мати рішальний голос у справах Середземного моря і Червоного моря, а при тім послуговатися правом вета в справах Чехословакії, Австрії, Японії; дальше дістати повну контролю над доступом до сибірських країв, перевагу в справах Китаю й Ірану. Росія, каже Велес, тепер поросла в небувалу силу і зіпхала Злучені Держави на дальший плян. Америка не зможе втрамати свого становища своєю слабістю, а з ослабленням Америки ослаблюється теж і вигляд на трівкий мир.

Не можна було глядіти на фільми, що представляли німецькі злочини в Східній Европі

Совєтський заступник прокуратора, Л. М. Смірнов, представляє уже чотири дні документи німецьких звірств, яких допустились німці над цивільним населенням східньої Европи. Кореспонденти пишуть, що не можна глядіти на ті фільми, бо такі страшні й нелюдські сцени вони представляють, особливо, як дивитися на жінки, що шукають між замордованими за своїми чоловіками, чи на малі діти, що шукають за батьками. Навіть націстівські верховоди, що є на суді, були зворушені. Тільки один ґенерал Вільгельм Кайтель сидів непорушно й глядів на фільму, якби прислухувався якомусь докладови.

НЕ ТАК ГОЛОВА, ЯК ПРЕДСТАВНИК ЦЕРКВИ В НЮ ЙОРКУ.

Кардинал Френсис Спелмен, промовляючи з Риму через радіо, казав, що набуте ним достоїнство кардинала, це властиво достоїнство надане Церкві в Ню Йорку, а він є не так її головою, як радше представником. Я не є ні її архитектом, казав кардинал Спелмен, ні її будівничим, а тільки сторожем славної спадщини. Тут назвав кардинал тих, що положили заслуги як перші католицькі священики в Ню Йорку. Отже це є Церква в Ню Йорку, яку наділив тепер пана Пій XII. новим достоїнством, казав кардинал Спелмен.

ПРОТЕСТАНТИ БУДУЮТЬ СВІТОВУ ЦЕРКОВНУ ОРҐАНІЗАЦІЮ.

До Женеви в Швайцарії зїзджаються визначні представники Протестантської й Православної Церкви, щоби, як вони заявляють, оснувати постійну світову Протестантсько-Православну Церковну Орґанізацію. Між іншим прибули вже такі визначні представники, як Архіепископ Кентерберський і німецький протестантський провідник Мартин Німелер, що його держали націсти сім років у концентраційних таборах. Наради будуть відбуватись під проводом Світової Ради Церков, що має мати своїми членами в 32 краях 100 церковних орґанізацій, протестантських і православних. Сподіються теж делеґатів з Злучених Держав, головно з Федерел Кавнсил оф Чорчес оф Крайст оф Америка, а теж і делеґата, що звязаний з департаментом стейту.

ЯПОНСЬКІ СУДИ НЕ БУДУТЬ СУДИТИ ГОРОЖАН ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

Ген. Доглес МекАртур, начальний аліянтський командант в Японії, видав розпорядок, яким звільнив спід японського судівництва горожан Обєднаних Держав, а також і корпорації, яких власниками є ті горожани. В будуччині вони будуть суджені тільки мілітарним судом, наставленим аліянтською окупаційною владою. Розпорядок вичисляє сім провин, за які будеться відповідати перед тим судом. Між ними є такі, за які не карають в Японії. Від 1899 року, коли то заключила Японія відповідні екстериторіяльні договори, як японці, так і всі чужинці, підпадали під японське судівництво. Тепер це знесено. Японська поліція теж не матиме права арештувати чужинців в тим місцевостях, де є аліянтські війська.

ПОМЕР ЦАРГОРОДСЬКИЙ ПАТРІЯРХ.

В Істанбулі помер патріярх Венямин, 266-тий голова Греко-Православної Церкви, маючи 78 років. Родився в Адрамитіон в Туреччині. Був православним митрополитом в Нікеї, як помер в 1936 році патріярх Фотій II, по якім заняв становище вселенського патріярха.

ТАКИ ДІСТАВСЯ ДО РИМУ.

Мадярський примас, кардинал Й. Міндсеті, якому совєтська влада ставила довго перешкоди в дозволі виїхати до Риму, таки прибув до Риму ще на час, щоби взяти участь у головних церемоніях, звязаних з вибором 32 кардиналів. Привіз його літаком до Риму ґен. Вилїем С. Кі, голова американської мілітарної місії в Будапешті.

СОВЄТИ І АВСТРІЯ.

Австрія має новий клопіт з совєтською окупацією. Та не тільки вона. Це теж клопіт і для інших Аліянтів. Отже Совєти зажадали відступлення їм в долішній Австрії і Бурґенлянді території, що має 70,000 акрів урожайної землі, потрібної окупаційній совєтській армії на те, щоб себе прохарчувати. З цього, кажуть кореспонденти, виходить на яв, що Совєти вдержуються в чужих краях з того, що там забирають, чи продукують. Совєти загосподаровуються в Австрії в такий спосіб, що забирають під свою контролю щораз більше фабрик. В Ціїстерсдорфі, де добувають нафту, усунули майже всіх німецьких урядовців, а поставили своїх. Вони теж знаціоналізували фабрику сталі Белера. Коли до цього додати, що Совєти поводяться в подібний спосіб в Угорщині, то матимемо образ широкозакроєного пляну господарки на совєтський лад у тих різних краях, де перебуває совєтська армія. Проти цього протестують австрійці, чи там австрійський уряд, оскільки це взагалі можливе робити. Найгірше те, що цей малий край поділений на чотири зони.

ПАКУНКИ ДО ФРАНЦІЇ.

Жителі Франції дістануть тепер зі Злучених Держав місячно до 150,000 пакунків з харчами, що є для краю великою допомогою. І то, як пишуть кореспонденти, не зважаючи на те, що ще далі багато пакунків взагалі не доходить, а многі, що доходять, то до половини, або й цілком порожні, бо харчі викрадені. Проте й те, що доходить, є великою допомогою, бо люди голодують.

ЖЕБРАКИ ГОРОЮ.

Таке є в Японії. Кореспонденти описують, що багатші люди нападають жебраків і дають їм грубі гроші в заміну за паперові гроші в сумах від одної ени до пять. Це в звязку з урядовим розпорядком про замороження банкових конт та обовязковою виміною великих паперових нот. По склепах і залізничих стаціях не могли собі люди ради дати, як купити і чим платити, бо всюди бракувало дрібних грошей. Дрібні продавці овочами чи оріхами порадили собі так, що відразу подвоїли ціни. Та люди радо платили більшими нотами, щоб їх тільки позбутись і щось за них купити.

КОРЕЙСЬКІ КОМУНІСТИ.

В Кореї, як звідомляють, комуністи дуже рухливі, головно тому, що мають за собою всюди поперття Совєтів. Тим треба пояснити, що зараз упродовж кількох днів по появі Репрезентативної Демократичної Ради, що мала би бути провізоричним урядом краю, проголошено в північній Кореї лівий уряд під назвою Північно-Корейський Народній Уряд. Це є, як пояснюють, совєтський уряд, установлений в такий самий спосіб, як Совєти встановляють того роду уряди в інших краях, ними окупованих.

ГІРОГІТО ДЕМОКРАТИЗУЄТЬСЯ.

Японський цісар Гірогіто, як звідомляють американські кореспонденти, дає, тепер своїм власним поведенням лекцію демократії. Відвідував в Йокагамі фабрики, знищені бомбардованями, як звичайна людина і без усякої помпи, розмовляючи з робітниками. Це в Японії диво.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ПАМЯТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО САМОСТІЙНИКА

Коли якийсь нарід, чи край, хоче віддати якійсь своїй людині найбільшу пошану, то називає її своїм — Батьком. Так є теж і з американським народом.

Батьком Злучених Держав Америки є, як усі знаємо, Джордж Вашинґтон. Його уродини обходимо кожного року 22. лютня, який то день є у нас державним святом. Теж і на те, щоб кожного року ми призадумувались, які то є ті великі ідеї, що лягли в основу американського зриву до самостійности та підняли цю державу до небувалої в світі величі і сили.

Вашинґтона велика заслуга в тому, що він не тільки відчував величезну силу, яка є захована в таких високих цінностях як самостійність, індивідуальна свобода, чи народня влада, але мав ще й ту силу волі й характеру, щоби в часі, коли інші підупадали, видержувати і розбиті сили наново згромаджувати і далі змагатись, і так вкінці перемогти.

Американська самостійність, як знаємо, перемогла цілковито. Щодо цього немає сумніву. Та коли іде про „волю народу", то боротьба за ту волю продовжується між більшістю і пануючою меншиною далі, як за часів Вашинґтона. Але з тим, що більшість приходить постійно таки до щораз більшого голосу і значіння.

Нарід у Злучених Державах не видумав ні ідеї „самостійности", ні „народоправства". Проте велика його заслуга в тому, що він ставши самостійним, дав світови своїм американським способом життя найкращий приклад народоправної держави, у якій людська гідність пошанована більше ніж деінде в світі; в якій ще найбільша свобода слова й найвищий життевий стандард. Іншими словами, край Вашинґтона має нині перед світом і в історії людського поступу ту заслугу, що він розвинув демократичний лад до такого ступня, що його нині можна справедливо вважати за найкращий, найсправедливіший і найліпший з усіх інших. Сталося це теж тому, що вже в самих початках, не зважаючи на аристократичне походження Вашинґтона та більшости з його окруження, „звичайна людина" була поставлена в центр уваги тих, що накресляли лад і порядок цього краю. Вона була в осередку роздумувань тих, що тоді писали чи говорили про свободу і републиканство, відмежовуючи себе різко від тих, яких свобода цікавила тільки в одному, а саме, щоби можна було „свобідно набивати маєтки". Подібне дасться завважити і нині, як добре приглянутись тим політично-економічним струям, що змагаються в нашому краю. Та все це є природне явище. Бо хоч Америка стала вже за Вашинґтона вільною, то так є, що ті свободи, що ввійшли в її основу, не всі були відразу здобуті, а многі з них не здобуті ще й досі. Тому ми і нині в такому положенню, що мусимо дбати, щоби давні свободи задержати і скріпити та поширити їх ще й на такі ділянки, де їх нема, або є їх замало. Що більше: Мусимо піти ще далі, хоч нас щодо цього перестерігав Вашинґтон. Мусимо помагати ті свободи поширяти по інших краях.

За Вашинґтона були різні світи і він дбав у першу чергу за свій — за Америку. Та тепер визнаємо уже тільки — „Один світ". Отсе треба тепер добре памятати! І до цього пристусовуватись.

Советська реконверзія закордонної політики

З кінцем минулого місяця надрукував щоденник Минеаполис Стар Джорнал низку статтей про советську закордонну політику й її переміни. Мабуть тому, що статті писані людиною, яка має підставу вважати себе за знавця в справах советської політики, ці статті передані в Конґресовім Рекорді для точного розгляду політичного світу. Статті написав **С. Свер Норборґ,** професор університету Минесота і цілорічний заступник УНРРА в Европі. Перед тим Норборґ був на службі американського уряду в Бюрі Стратеґічних Інформацій, отже мав нагоду докладно зрозуміти шляхи советської закордонної політики. Норборґ покликується на вступі на інформації, які він дістав в серпні 1945 р. в Парижі від неназваного ним европейського економіста, який за своїх молодих літ, як прихильник радикальних напрямків, був технічним дорадником в Москві вчасі, коли Сталін переводив свою першу пятирічку. Цей інформатор, за словами Норборґа, охолов у своїм ентузіязмі до советських експериментів і став безстороннім критиком. Отже цей то інформатор сказав Норборґови таке:

„Суперечности з року 1945 є двоякі. Світ боїться Росії, але не хоче дальше оставати в страсі. Росіяни знову бояться самі за себе, але не хочуть до цього признатися".

Вийшовши з такого заложення, інформатор Норборґа подає до його відома, що шеф советської радіової пропаґанди Щербаков, дальше розголошує великі сподівання Советів, але його сміливість вже остигла. Це тому, що останніми місяцями у самій Москві запанувала непевність, що робити, коли Европа не далася зловити в сіти комунізму. „Колиб говорити політичною мовою, то передучасні обрахунки головного советського мозку, а це А. Вишинського, вистрілили взад з дуже великою силою". — твердить інформатор. А потім додає такі значучі завваги: „Я жду тепер, щоб оцей великий реаліст, Йосиф Сталін, вітверто признався, що він завівся в надіях, які покладав Советський Союз в справі Европи негайно після її звільнення. Ми можемо бути свідками поражаючих змін у советській заграничній політиці".

Цю політику, каже вже самий Норборґ, начеркнуло докладно на папері советське Політбюро негайно після перемоги під Сталінґрадом в 1943 р. на підставі вказівок маршала Сталіна. Політбюро, це за твердженням Норборґа, советський над-кабінет міністрів, у якім укладає пляни така „тройка": Вишинський, Булґанін і Жданов. Головою неурядового кабінету є знаменний і талановитий, хоч мрійливий Вишинський. Це він доглядає, щоб советська політика була приноровлена до засад марксизму, який в Росії називають „діялектикою советської заграничної політики". Поза границями Росії найвиразнішим оборонцем цеї політики був советський амбасадор до Злучених Держав Уманський, котрого з невідомих причин перенесли з Вашингтону до Мексика і він згинув в січні 1945 року при розбиттю літака.

Оце начальне московське розвідче бюро, опираючися на призбираних інформаціях, окликало на наради самих найголовніших експертів зо свого підземелля в Европі. Бувші провідники Комінтерну, такі, як впертий Юрій Дімітров, добровільний вигнанець Моріс Торез і А. Кузінен, а також і провідні европейські представники комуністичного підземелля склали звіт Вишинському, Жданову і компанії, що вони переконані, що **Червона Европа вже зауглом,** скоро лише покінчиться війна. Вони сказали, що це „неминуче", бо так каже марксистська льоґіка.

Отже, як Червона Европа має бути швидкою дійсністю, то Москва змісця склала плян післявоєнної політики в Европі на таких підставах: 1. обєднання всіх словян; 2. російське панування над Балтійським морем; 3. отворення Дарданелів; 4. створення широкої „смуги забеспеки" з приязних держав попри границі советської імперії; 5. кампанія, як „продати світови" російську потугу, получену з доброю волею.

Це була заграпична політика Росії, приготована на кінець війни. Та тимчасом Европа виказала свою волю, цілком протилежну до намірів Советів. **Европа не стала червоною;** навпаки, в цілій Европі вийшла на яву ворожнеча до Червоної Росії. Це проявилося при виборах в Австрії, в Угорщині, в Франції, в Бельґії. Европейські народи й держави пішли радше за проводом Анґлії в справах економічних, а не покорилися Советам. Тоді Москва дістала удар в голову. Там почали дивуватися як могли советські експерти так страшенно помилитись у своїх калькуляціях?

Москва почала ставити собі питання: Чи то советська інформаційна служба вже доніччого? Чи може Росія недоцінювала того, що Европа є політично зріла і може мати свою думку? Чи може американська сила вчасі перемоги причинилася до зміни поглядів на російську силу? Чи може атомова бомба змінила нагло політичну температуру в Европі?

Над цим застановляється саме тепер Москва — каже Норборґ — і довідується, що всі згадані справи причинилися до зміни настроїв в Европі, отже Москва мусить до цих змін приноровитися. Тому, що Анґлія пішла за соціялістичними закликами, повстає ривалізація між Москвою й Анґлією за те, хто тепер є провідником соціялізму. **Англійські соціялісти проповідують реформу, а Совети проповідують революцію.** Европейські держави й народи волять піти за закликами Анґлії, яка остається надалі демократичною. Росія мусіла зрозуміти значіння такої переміни і тепер вже не ґоворить про „пролетарську революцію" чи хоч би про самий „пролетаріят", а прокидає себе оборонцем „демократії" і навіть назверх виглядає, що вона вірить у те, що проповідує.

Пропаґандою нового розуміння демократії занявся самий Вишинський. Він у Букарешті сказав у своїй промові, що „демократія є найбільшою дозою щастя для як найбільшого числа людей, безогляду на це, чи вони його хочуть, чи ні".

Отже таке твердження якраз іде в розріз з теоріями, які виходять з Америки, бо Америка каже, що нарід самий має рішати про своє щастя. Та Москва почала переводити тепер засаду „загального щастя" під своїми закликами в Польщі, в Румунії й Болгарії й інших державах, але на нього не ґодиться Америка. Все те відбивається на способі думання советського Політбюра і Наркоміндєлу і світ вижидає рішення: Чи Росія, втративши лице в Европі, зверне свою увагу на Азію, чи може Росія сама зміниться унутрі, поширить в себе демократію і, разом із Злученими Державами Америки поведе народи до розуміння потреби Одного Світу?

Це мабуть вирішить незабаром сама Росія, а на рішення жде теперішний політичний світ твердить автор.

УКРАЇНСЬКА ВДАЧА

„Вісті", що виходять в Брюселі, в Бельґії, помістили в числі з 15. січня б. р. „Новорічні побажання". І то спеціяльно для земляків, що опинились на чужині. В тих побажаннях звертається увагу на те, що добре і що зле в українській вдачі. Очевидно в тій цілі, щоби те, що є зле, усунути, або хоч ослабити, а те, що добре, скріпити, удосконалити. Отже читаємо там таке:

❖

Українська вдача, як і кожна національна вдача, має свої сильні і свої слабі сторони і то часом на тих самих пунктах, бож часом якости в надмірі стають хибами.

Відомо, що наша вдача є вразлива. Вона, як той сейсмоґраф, що реґіструє потрясення землі, відчуває часом те, що інші вдачі не годні схопити. Але та вразливість нам коштує задорого, бо вона надмірна. Загалом ми є перечулені в добрім і в злім і та перечуленість нераз набирає ґротескових форм. Наша вразливість на красу, на природу, на пісню є гарною прикметою, але пощо маємо бути плаксивими і пощо ляти сльози у віршах, на концертах, на святах? В інших народів мужчина встидається своїх сліз, а у нас вони уважаються „добрим тоном". Наша вразливість робить нас надто відруховими. Чуттєві побудки у нас переважають над розумовими і розхитують нашу волю, в чому полягає найбільша шкода. Тож побажаємо нам всім більше опановання над нашими почуттями, більше твердости і відпорности на зовнішні враження, більшої участи свідомої волі в наших поступованнях.

Вразливість української вдачі робить нас несталими, бо чуття кидає нами то в оден бік то в другий. На українця не все можна положитись, бо під упливом хвильового настрою він є здібний на несподіванки. Здається нікого не можна так легко спантеличити, як саме українця. Чи не тому москалі здавна говорили про „шатость малоросійськую"? Ця несталість все спричинювала внутрішні заколоти в нашім внутрішнім житті і робила нас мало відпорними перед зовнішнім світом. Тож побажаємо собі більш тяглости в думках, в почуттях і в чинах, більш послідовности і витривалости в наших поступованнях.

Така наша хиткість йде в парі — хоч як то може видаватись дивним — з упертістю української вдачі. Українці, як кожна селянська, хліборобська нація, є уперті. Впертість є річю корисною, коли вона є вислідом сили характеру, алеж вона часом властива і слабодухам. Та не про це зараз йдеться. Українська впертість виявляється більше в опорі, як в наступі. Вона не раз вже врятувала наш нарід від заглади національної ба навіть фізичної, але вона не вистарчає, щоби зробити з нашого народу пана своєї долі. Щоб так сталось, мусимо не обмежуватись на впертості неґативній, оборонній, але здобутися на затятість позитивну, здобуваючу. Тож побажаємо собі зміни і цеї риси нашої національної вдачі.

Українці є з природи індивідуалістами. Ця риса виріжняє нас спосеред народів з „отарним" інстинктом, як от китайці чи москалі. Культура і цивілізація Заходу завдячує свій розвій і світову перевагу в значній мірі індивідуалізмови европейця. Але є різні індивідуалізми: у одних народів особистість є досить сильна, щоби зберегти себе, підпорядкувавшись загалові, у других вона засильна, щоби не дати себе „проковтнути" загалові, але заслаба, щоби йому дотримати кроку, а тому ходить самопас, а в ліпшому разі котиться, на небозводі суспільства, як блудна зоря.

Український індивідуалізм є цього другого роду. Тому між нами так поширене „самсобіпанство", тому маємо стільки клопоту з „отаманщиною". У нас ще не устійнено способу, як особа, одиниця має включатися в громаду. А тому особисті справи і амбіції часто переважають над громадськими і вносять розгардіяш в суспільне життя. Проблема проводу і авторітету для нашої свідомости і досі не розвязана, а тому природне змагання до свободи руйнує карність і дисципліну в наших суспільних відносинах.

Отже можемо побажати нашим землякам, що опинились на Заході, повчитись, як має виглядати індівідуалізм на практиці, щоби з нього була користь для національної спільности.

Українці на словах признають себе одною нацією, спільної вдачі, спільної традиції, спільної культури, спільних інтересів. З того мала би випливати спільність змагань. Але на практиці ця остання спільність часто надщерблюється. Не раз партикулярізми теріторіяльні, ґрупові, навіть мовні беруть гору над загально-національною свідомістю і диктують нам розбіжні поступовання там, де повинна бути одностайність. То значить, що у нас не досить сильне почуття солідарности. Національна солідарність вимагає, щоби наші внутрішні розбіжности відступали на задній плян перед загально - національною рацією, щоби супроти зовнішнього світу ми стояли одною лавою, щоби всякий удар ворога по нашім внутрішнім противнику ми відчули, як удар по приятелю, ба навіть по нас самих.

Нині переживаємо критичні, тяжкі часи. В подібних обставинах буває двояко: або члени одного гурту в біді, ошалілі від страху, кидаються, як пси, оден на одного і нищать себе взаємно, або вони, споєні чуттям товарискости і свідомістю небезпеки, стають рамя в рамя, борються, як воїни і або гинуть з гонором або перемогають спільно. Тож і ми маємо до вибору: одно чи друге. Все буде залежати від того, як зрозуміємо і як застосуємо засаду солідарности. Тож побажаємо собі, щоби Новий Рік прискорив у нас дозрівання нашої національної споєности, нашої одностайности в думках ів поступованні. Тоді і всі інші моменти, про які була мова вище, знайдуть скорше своє завершення і наша національна вдача забезпечить скорше нам гідне життя вільної і незалежної, державної нації.

МИРОН КИБІР

ГЕРОЙСТВО

Перед курником на хуторі стояли два півні і сварилися. Позаду мріяв парк у сонячній тиші. Столітні дерева шелестіли, чути було тихий спів птахів. Але півні зовсім не бачили того спокою, що царив у верховіттях старих дерев ані святошів осяяної сонцем літньої тиші. Стояли осьтут, гляділи один на одного і сварилися. То було на місці, де їм сипали зерно. На цьому місці сходилися трохи не всі сварливі півні. Називають це економічними причинами, але поправді, то зовсім інші.

— То моє зерно! — сказав один півень.

— Ні, то моє зерно! — сказав інший.

Зерна було аж за багато на гумні, досить, щоби нагодувати багато півнів. Але тепер то мусіло бути саме те зерно.

— Я перший побачив те зерно! — сказав один півень і надувся злющо.

— Ні, я перший побачив його! — сказав інший.

— Але воно було призначене для мене! — сказав один.

— Ні, його вишукано лише для мене! — сказав інший.

Оба кинулися на себе, піднялися непорадно трохи у воздух, вдаряли схвильовано крилами й отверали дзьоби широко й сердито. Півні називають це геройством, а виглядає, воно дуже забавно.

— То моє зерно! — кричав один півень — бо я походжу з ліпшої раси.

— Ні, я належу до ліпшої раси! — кричав другий.

— Я походжу з давнішого роду! — запіяв один.

— Ні, я! — запіяв другий.

— Я виліз із буро-жовтого яйця!

— А я з білого!

— Буро-жовте шляхотніше!

— Ні, біле благородніше!

— Моя правда!

— Ні, моя!

—Того правда, хто сильніший — заскреготали оба.

Залопотіли сердито, танцювали дивно довкола на-пів на землі, на-пів у воздусі, преглупо дивачно підскакуючи, вдаряли пазурами і дзьобами завзято один одного. Кажуть, що то війна, що то конче потрібне — задля одного зеренця або й нізащо. В самій річи то глупота, алеж як то можна пояснити справжньому півневі?

— Не сваріться! — сказала стара квочка, що вела парком свої жовтенькі курята, під гилями старих дерев у літній тиші осяяній сонцем.

Півні знову кинулися біснено один на одного, повискубуване піря літало на всі боки, а зерно, яке — як кажуть — було економічною причиною — вже давно загубилося в сміттю.

Вгорі в голубій висоті кружляв яструб. Помало опускався усе нижче й нижче. Потім нараз опав на курник. Усі кури повтікали мерщій до своєї хати, поперед усіх ті два півні, що сперечалися між собою — бо власне на боці того старшого була правда.

Одна лише квочка не могла добитися вже до хати. Її малесенькі курятка не могли так скоро пройти далекої дороги з парку, бо ніжки їх були ще слабонькі і непорадні. Тому вона пристанула, скликала трівожно діток до себе та зі стривоженим серцем ждала грізного ворога. Співучі пташки замовкли у верховіттях дерев. Запанувала глуха, пригноблююча, страшна тиша. Лише серце квочки вдаряло голосно.

Яструб кружляючи опустився майже до самої землі. Несамовито, грізно зашумів тяжкими крилами і впав на квочку і її курятка. Одно з них схопив би, роздер би страшним клювом і забрав би зі собою з зеленої трави життя, геть від материнського серця, високо у далекий голубий воздух, на смерть — одно з її малесеньких, безпомічних ціпяток, які вона висиділа, які полюбила і водила, одно з її дітей!

Квочка скрикнула страшно жалісно. То жахливе, то щось таке, чого ще гордий птах ніколи не бачив. Квочка прискочила до нього, дзьобала і кусала його, так завзято, так відважно і так розпучливо, що яструб мусів боронитися.

То був нерівний бій. Яструб отікав кровю, а з квочки ще більше лилася кров. Яструб стратив відвагу, завагався, піднявся у воздух і став непевно махати крилами. З хутора вибігли наймички, приваблені розпучливим криком квочки, і прогнали яструба.

Розчарований і сердитий хижий птах піднімався вище й вище, аж вкінці подобав на чорну малу плямку на ясному голубому плесі тай зник у північному, ясному літньому воздусі. Вперше побитий і побіджений.

Квочка отікала кровю, але то не були дуже страшні рани. Під пораненими крилами неньки мандрували маленькі, жовті, безпомічні курятка назад до свого курника. Не бракувало ніодного з них.

Таке дійсно приключилося. Сталося воно тому багато літ назад на старому хуторі Паліївці, батьківщині моїх дитячих літ. Квочки вже ніколи не вбили, вона діставала поживу до самої своєї природної смерти. Кожен поважав дуже цю квочку. І я знав її, як був іще хлопцем. Я знімав капелюх перед нею. І то було далеко більше оправдане і справедливе, як колиб кланявся неодному чоловікові.

Сварливі півні вже ніколи з того часу не зробили на мене враження. Все були сварливі півні і нині ще є — аж занадто є їх. Декотрих із них називають голосними іменами у всесвітній історії, так як то ми вчилися її. Та це не є ніякі герої.

А справжні герої — богато є таких, що їх не знає всесвітня історія, така, як ми вчимося її — ці приняли квочку в свої безсмертні ряди.

Косцюшко – борець за свободу людини

Цього року припадає двохсотлітня рінчиця народження Тадея Косцюшка — героя Американської Революції та Польщі, людини з такими демократичними ідеями за здійснення яких людство все ще змагається.

Косцюшко (походив з українського роду Костюшків, що жив на Волині за Литви і Польщі. — Ред. Св.) народився 12. лютого року 1746. По скінченні Военної Академії у Варшаві вступив до вищої военної гарматної та інженерної школи у Франції. Там, „він вперше ознайомився з характером тої війни, яку провадили британські кольонії з Британією", як каже Тома Джеферсон, який пізніше став приятелем Косцюшка. В лиґі 1776 року Косцюшко виїхав до Америки, щоби їй запропонувати свою службу. В жовтні того самого року Континентальний Конґрес признав його военним інженером. Року 1777 він вступив до Північної Армії ґенерала Ґейтс в ранзі полковника. Своїм досвідом у фортифікаціях та вибором боевих позицій він забеспечив перемогу в Саратоґа, в стейті Ню Йорк. Він також переводив фортифікації у Вест Пойнт. Року 1779 його переведено до Південної Армії, під командою ґенерала Ґріна, де визначився своєю службою аж до останніх днів війни. „Його відданість громадській праці, здається не має собі рівної", писав ґенерал Ґрін про нього. Року 1783, признаючи Косцюшкову відданість справі незалежности цеї країни, конґрес надав йому ранґу ґенерала-бриґадіра.

Часто вказують на те, що Американська Революція, будучи попередницею Французької Революції, до певної міри була спонукою для цеї останньої, як і для інших революційних рухів в Европі. В Польщі, до якої Косцюшко повернувся року 1794, самолюбство та самочинство деяких шляхтичів помогло, якщо не спричинило, три поділи Польщі в роках 1772, 1793 та 1795, поміж Австрією, Росією та Прусією. Приймаючи участь у боротьбі за врятовання республики, Косцюшко бився не тільке з зовнішними ворогами, але також з реакційними силами в самій країні. Року 1794 він проводив польським повстанням проти Росії, але після перших успіхів був ранений та взятий у полон. Звільнений за два роки, приїхав на короткий час до Злучених Держав. Року 1793 повернувся до Европи, щоби продовжувати свої завзяті, хоч безнадійні змагання за польську свободу. Помер у Швайцарії 1817 року.

Демократ, тих же поглядів, як і Тома Джеферсон, Косцюшко твердив, що відродження Польщі може статись тільки на засадах абсолютної свободи та рівности перед законом.

Його віра в абсолютну свободу виявилася в його заповіті, що його написав року 1798, перед тим, як залишив Злучені Держави. В ньому давав вказівки, що зробити з його маєтком, який був в цій країні. Він писав: „уповноважую цим мого приятеля Тому Джеферсона, щоби вжив мій маєток на викуп ніґрів, які є в його власности, або інших, та щоби дав їм від мого імені свободу, щоби дав їм можливість здобути освіту, фахову, як ремісників, чи іншу, щоби вказав їм на нові умови їх життя, на їх обовязки моральні, що мають зробити з них добрих сусідів, добрих батьків та матерей, чоловіків та жінок; на обовязки як громадян, щоб навчив їх бути оборонцями своеї свободи та країни, доброго порядку в суспільстві; щоби дав їм змогу пізнати все, що може їх зробити задоволеними і корисними. Призначую згаданого Тому Джеферсона виконавцем мого заповіту".

Заповіт був підписаний 5. травня 1798 року. В звязку з тим цікаво згадати, що один з плянів, як вжити фонди, здобуті з продажі його земельної власности (дарованої йому конґресом), торкався заснования школи для ніґрів в стейті Ню Джерзі.

В розпорядженню, надрукованому в урядовому, офіційному органі — „Газеті", у Варшаві з 17. вересня 1794 року, коли Косцюшко був на чолі уряду, також виявляється той дух, з яким він провадив свою безнадійну боротьбу за визволення своеї країни. „Нема на польській землі ні одного мешканця, який вбачаючи в народньому повстанню свободу і щастя для себе самого, не віддав би всіх своїх сил на те, щоб воно мало успіх", згадувалось в тому наказі. „Керовані таким почуттям Берек Йозелович та Йосип Аронович, — віруючі Старого Завіту — памятаючи землю свого народження та розуміючи, що після визволення вони разом з іншими будуть користатися свободою, подали мені прохання та висловили готовність організувати полк жидівської легкої кавалерії. Висловивши мою повну згоду на їх жадання, цим дозволяю на сформовання того полку, його озброєння необхідною зброєю, так, щоби той полк перейшов якнайскорше на утримання республики та як найскорше приступити до боротьби з ворогом".

Цим наказом Косцюшко розбив всі істнуючі до того прециденси. До того часу в Европі право вербувати военні частини належало тільки шляхті, а сама служба в армії — не зважаючи на Францію і Туреччину — була обмежена тільки християнам. В тій ділянці Косцюшко усунув расові та релігійні перешкоди.

Як писав Тома Джеферсон про цього героя Америки й Польщі: „Він є дійсним сином свободи, тої свободи, яка охоплює всіх, не тільки багатих, не тільки кількох".

Загальна Рада — ФЛІС.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕМБРІДЖ, ПА.

З діяльности від. 161 У. Н. Союзу.

Хочемо познакомити членів У. Н. Союзу про жертвенність і працю Бр. Св. Василія Великого, від. 161. У. Н. Союзу.

Наш відділ, як й інші відділи У. Н. Союзу, відчуває недолю нашого народу, а тимбільше недолю тих скитальців, що опинились по чужих краях, котрі силою були забрані на примусові роботи чи втікали перед „визволенням" збоку „ясного сонічка". Ті збігці тепер звертаються до нас і просять ратунку.

Наш відділ пішов за покликом „Свободи" і став між 500 жертводавцями в Надзвичайній Кампанії на допомогу жертвам війни. Тою жертвою наш відділ теж обтер сльози нещасних українських скитальців.

Кожного року наш відділ жертвує на цілі Українського Конґресового Комітету, як також спомагає американські гуманітарні інституції, як Американський Червоний Хрест і шпиталі.

Наш відділ закупив Военних бондів за шість тисяч долярів, допомагаючи нашій прибраній батьківщині знищити світових бандитів, що намагались запанувати над світом.

Також наш відділ дає і на місцеві запотребовання.

Недавно жертвував $350 на будову місцевої української школи і жертвує теж і на інші цілі.

Відділ посилає теж делеґата на Третий Український Конґрес, що має відбутись у Вашинґтоні. Тим делеґатом є наш молодий (тут роджений) фінансовий секретар, Андрій Дзюла.

Треба згадати, що наш відділ набув для себе приміщення — домівку — і вже не буде в комірнім.

В кампанії за новими членами до У. Н. Союзу відділ, як на наше невелике місточко, придбав гарне число нових членів, хоч у нас крім трьох відділів У. Н. Союзу є ще 5 відділів інших українських орґанізацій, як також є тут відділ Ордену.

Здавалось, що нікого не буде можна вписати вже до У. Н. Союзу, бо вже всі стоять в орґанізаціях. Одначе наш енерґійний секретар А. Дзюла, що дуже є відданий справам У. Н. Союзу, як і бувший предсідник В. Папінчак та нижче підписаний знають, що існовання У. Н. Союзу залежить від нових членів, бо ніяка орґанізація не може існувати без нових членів. Тому ми в короткім часі приєднали до У. Н. Союзу 25 нових членів.

Ніякі оправдания не суть тут на місці, а це, що до молодих нема вступу, а старі вже за старі. Ми ще знайшли чотирьох, що роджені в старім краю, і не були за старі, щоб їх не вписати до У. Н. Союзу.

Також ми знайшли доступ і до молодих, бо вписали їх 21, а в тім 4, що вернули з війська. На тім ми не кінчимо, але дальше вписуємо і будемо вписувати до У. Н. Союзу. Вже маємо кілька нових аплікацій, і на днях вишлемо їх до головної канцелярії.

При кінці звертаємось до тих, що ще не суть обеспечені в У. Н. Союзі, щоби вписували себе і своїх дітей, бо У. Н. Союз це найстарша і найбагатша українська орґанізація. Не відкладайте на пізніше, бо ніхто не знає своеї будучности, свого завтра.

Наводжу два випадки, що недавно у нас сталась. Трийцятьлітний молодий мужчина, в повнім здоровлю і силі, ніколи не хорував, а нараз одного вечера захорував, і впродовж двох годин помер. Це була велика шкода для нашого відділу, бо він був рекордовим секретарем, і всі ми його любили і шанували.

Другий випадок був такий самий. Довголітний член У. Н. Союзу і нашого відділу, вернувся з роботи, і як звичайно по вечері пішов на прохід, а вже з проходу не міг сам вернути до хати, а тільки при помочі інших вернувсь до родини. І також впродовж кількох годин помер.

Ті два випадки, повинні бути пересторогою для тих, що ще не стоять в У. Н. Союзі, а повинні бути.

Приходіть на збори нашого відділу, що відбуваються кождої другої суботи в місяці, або зайдіть до нижче підписаного, тільки не відкладайте, а зараз вписуйтесь.

Йосиф Литвин.

—o—

МІСТО НЮ ЙОРК.

З балю на допомогову акцію.

В неділю, дня 10. лютого 1946 р. відбувся в Вебстер Галі радіо-баль знаного в Ню Йорку і околиці українського базару „Сурма". — Радіо-балі, уладжувані управителем базару п. Сурмачем знані від довгих років не лиш в Ню Йорку, але й у сусідних громадах, бо на таких балях можна стрінути людей, яких не стрінете на жадних інших забавах. Останній радіо-баль випав може задобре, а це тому, що публики прибуло забагато як на галю якою є Вебстер Гол. Як попередні балі п. Сурмача так і теперішний мав свої несподіванки. До тих несподіванок належав виступ панночок Боднарівних з дуетом по українськи і англійськи, танці двох українських ґруп дівчат і хлопців, які випали дуже ефектовно. Дівчатами проводила п-на О. Яловеґа, хлопцями В. Басад. На закінчення сценічної програми гості насміялись до волі з комічного танцю одного з заанґажованих танцюристів неукраїнського роду.

По закінченню сценічної частини відбулась за апробатою п. М. Сурмача збірка на допомогову акцію, до якої промовила кілька слів від Обєднаного Комітету нижче підписана. Збіркою занялись громадянки: Харамбура, А. Лиса, С. Абрагамовська, А. Ликтей і К. Моторна. Збірка при вступі і на салі принесла $110.45. Гроші ці вишле Обєднаний Комітет до Філядельфії до Зл. У. А. Д. Комітету. На ту суму зложились жертви: М. Сурмач $9; Д. Мадай $5; по $1: М. Бодрук, Ноґа, Сорока, Москаль, Моноский, Й. Снігур, П. Гуменюк, Т. Джус, І. Драґан; решта дрібними.

Хай цей приклад з балю гром. Сурмача послужить ще й іншим аранжерам балів, що хотілиб дати гостям нагоду гарно забавитися а також зробити благородне діло й зложити жертву на якісь загально-народні потреби.

Марія Демидчук.

ПОШУКУЄМО 274 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

226)	Тов. ім. Михайла Драгоманова, від. 181 У. Н. Союзу, Менвил, Р. Ай.	$ 100.00
	Попередно проголошено	22,591.85
	Разом	$22,691.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРҐАНІЗАЦІЄЮ.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конґресового Комітету жертвували: Марія Стельмах з Еджвуд, Мд., $5; Ольга Фостик з Філядельфії, Па., $3.50; відділ 70 У. Н. Союзу з Джерзі Сити, $10 як вкладку; від. 47 Союзу Українок з Філядельфії, Па., $10 як складку; Роман Гладуненко з Рачестер, Н. Й., $5.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Бостонські вісти.

Наша громада веде постійну працю для підтримки допомогової акції, веденої З. У. А. Допомоговим Комітетом з Філядельфії. Наш місцевий комітет зложив окремо сто долярів через „Свободу", а також і місцевий відділ Союзу Українок Америки зробив тесаме. За останні часи треба записати ще таку працю:

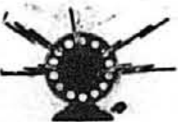
Коляда. Цього року перевели її наші молоді дівчата, зорганізовані в товаристві Дочки України. Їх вивчив колядок о. В. Каськів і вони пішли двома групами. У коляді брали участь: Софія Давид, Олена Паверс, Марійка Прухницька, Ганя Шедлівська, Оленка Ярош, Аделайн Пащак, Оля Петрейко, Юлія Зінько. Коляда принесла $250.

Збірка оджи. Ще в осені вислала наша громада до складу в Ню Йорку вбрання ваги коло 1,500 фунтів. Тепер іде заклик кожної неділі з церкви за нову збірку. Вже призбиралося стільки що перше, а незабаром збірка буде відіслана до складу, тому нехай громадяни спішать з своїми дарами. Крім неділі ще в середу й в пятницю кожного тижня буде вітворена парафіяльна саля для такої цілі. В березню переведемо висилку, мабуть троком просто до Ню Йорку.

„Веселе життя" — це драма яку приготовляє наш 238 відділ У. Н. Союзу як виставу на допомогову акцію на початок березня.

Акція за будову Народного Дому. Зогляду на наростаючі потреби молоді після повороту ветеранів з війни, приспішується акція за будову місцевого Народного Дому. До комітету вибрані: о. В. Каськів, Іван Масний, Степан Чопик, Григорій Костецький, Микола Давискиба, а з молоді: Андрій Прухницький, Михайло Ярош, Михайло Кучер. З каси української православної церкви виасигнувано на цю ціль $10,000. Решту призбирується.

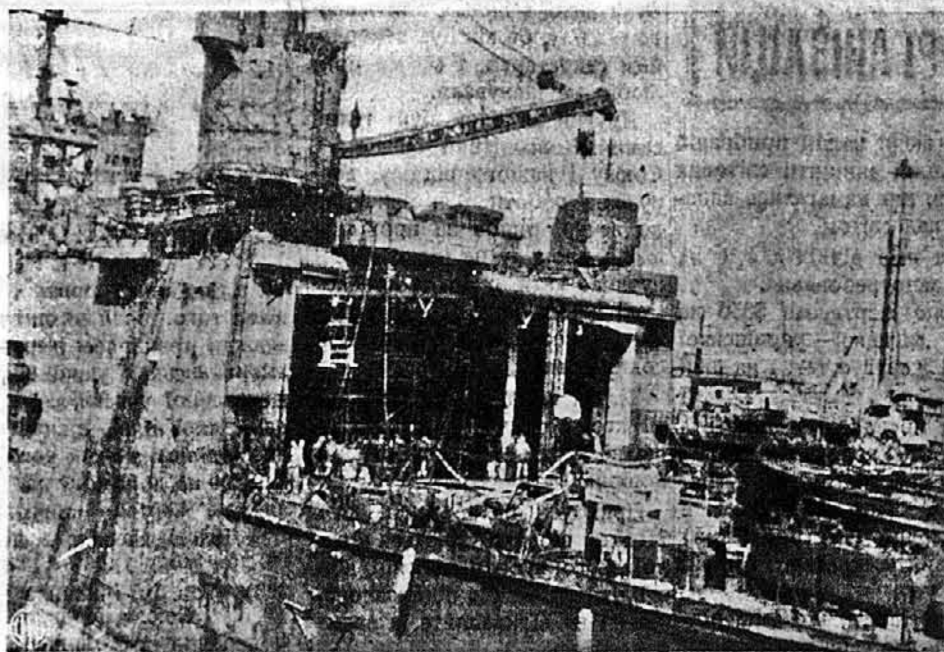
Михайло Давискиба.

З РАДІОВИХ ПРОГРАМ.

У неділю 24. лютого, в год. 1. сполудня відспіває з нюйорської радіостації WABC на програмі „Чорч оф ди Ер" низку українських церковних пісень Український Хор при церкві св. Юрія в Ню Йорку під орудою проф. Т. Онуфрика.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ВИПРОБУЮТЬ НА НЬОМУ АТОМОВУ БОМБУ. —Перед собою маємо один з перестарілих уже воєнних кораблів, що знаходиться в Термінал Айленд, в Каліфорнії, призначений на те, щоб на нім випробувати силу атомової бомби. Таких кораблів буде більше.

Шукають своїх рідних

ГРУПА А

До читачів: Уважно перечитуйте наступні пошукування, і розпитуйте за пошукуваними у своїх громадах, церквах, товариствах і між знайомими.

Спис цих пошукуючих осіб буде постійно друкуватися в „Свободі", бо їх є сотки і наразі оголосити не мислимо.

* * *

336. Монюка Гриця пошукує Штищак Степан.
337. Малиновського Михайла і Степана в Ню Йорку з Серник Сер., Рогатин, пошукує Мединський Михайло, син Анни Свистільники.
338. Макогіна Михайла, брата, в Ніягара, Н. Й., пошукує Макогін Григор, син Степана.
339. Макарця Теодора в Ню Йорку, пошукує Макарець Микола.
340. Микитина Федора пошукує Підгірний Іван.
341. Мачугу Михайла в Ню Йорку пошукує Цимбалістий Михаймо.
342. Мельничука Мирослава в Нюарку, Н. Дж., пошукує Стефуришин Іван.
343. Маціцу Гриця пошукує Маціца Степан.
344. Мельницьких Івана і Юрка в Шікаго пошукує Кузів Олекса.
345. Мокринського Петра пошукує Мокринський Микола.
346. Маюк Марію в Ню Йорку пошукує Куций Павло.
347. Макуха Василя в Ню Йорку пошукує Макух Василь.
348. Мартинів Марію, стриєчну сестру, пошукує Мартинів Василь з Бовшева.
349. Малшяка, священика, пошукує О. Кордуба Емануїл.
350. Малярських Володимира і Костя, братів в Ню Йорку, сестру Евгенію, стрийка Володимира, пошукує Малярський Володимир, син Степана, Рудники, Підгайці.
351. Мисака Михайла пошукує Лисун Константин.
252. Мельника Михайла, від 1909 року в Ню Йорку, пошукує Мельник Микола, син Стаха, Стрятин, Рогатин.
353. Муху Дмитра, стрия, пошукує Муха Михайло, син Степана.
354. Мелех Катерину, тітку, пошукує Муха Михайло, син Степана.
355. Нелько Михайла в Ню Йорку пошукує Білюшак Іван.
356. Никона Андрія, Михайла, вуйків, в Ню Йорку, пошукує Никона Степан, Холоїв.
357. Назарка Василя в Ню Йорку пошукує Антішко Григор, Убині, Камінка Струмилова.
358. Нагірняка Степана, пошукує Гнида Богдан.
359. Новаківських Василя і Анну в Ню Йорку пошукує Новаківський Антін.
360. Олійника А. пошукує Федорич Юрко.
361. Островського інж. Данила, стрия в Шікаго, пошукує Коваль Богдан і Михайло, сини Ольги, Синевідсько Вижнє.
362. Огородника Марію, тітку в Ню Йорку, пошукує Олійник Михайло.
363. Олинець Теклю з Волчівців, Зборів, в Ню Йорку, пошукує Канець Іван.
364. Ониськіва Михайла пошукує Дворник Осип, Косів Коломия.
365. Останів Янку, село Руди, братову в Ню Йорку, пошукує О. Михайло.
366. Ожеївського Степана, шваґра в Ню Йорку, пошукує Сокалюк Павло, Радехів.
367. Орищука Степана, товариша, пошукує Пристаєцький Осип, Бучач.
368. Ожгу Миколу, пошукує Фридор Гринь, син Гриня, Нагуєвичі, Дрогобич.
369. Олевчук Марію і Анну пошукує Торбин Зінько.
370. Олійника Манька і Гавриляка Володимира пошукує Бойко Степан.
371. Палиську Анну, тітку в Ню Йорку, пошукує Припін Василь, Бабина, Самбір.
372. Папіжа Івана і Явдоху в Ню Йорку пошукує Лемка Зенко, син Магди Папіж.
373. Папіжа Василя, дядька в Шікаго, пошукує Папіж Роман, Стоянів, аРдехів.
374. Пігурського Михайла і Степана, братів в Шікаго, пошукує Скриник Іаля, Підгайці.
375. Пастушка Михайла, вуйка, Честер, Па., пошукує Пастушок Василь, Голосковичі, Броди.
376. Падяка Кирила в Шікаго пошукує Дутко Володко. Бушковичі.
377. Пацяка .... пошукує Пацяк Дмитро, брат.
378. Павлюка Костя в Ню Йорку, пошукує Прендецький Степан, Пащиці, Дуб.
379. Плешківську Марію з дому Веренета, пошукує Олійник Михайло, Міхжинець, Перемишль.
380. Пасимів Катерину і Оксану, тіток, пошукує Кохан Микола, син Анни і Олекси.
381. Поліча д-р Миколу пошукує Пальчук Володко.
382. Проскуру Катерину пошукує Собків Юліян, син Михайла, Підгірці, Золочів.
383. Паращака Андрія і Василя, в Ню Йорку, пошукує П. Теодор і Іван, Радунщині, Сянок.
384. Павлинів Теклю, сестру в Зіленд, Н. Й., пошукує Коник Дмитро.
385. Пітчака Андрія, батька в Ню Йорку, пошукує Пітчак Петро.
386. Пашковського Олександра пошукує Пашковський Михайло, син Володимира, Добромиль.
387. Прощика Дмитра, стрия, пошукує Прощик Володко, Грималів.
388. Парницького Петра, вуйка в Ню Йорку, пошукує Парницький Володко, Колісник Володимир, Заставче, Підгайці.
389. Провального Павла і Михайла, вуйків, пошукує Савіцький Петро, Біле.
390. Покривку Станислава, пошукує Хіта Володко, Олешичі, Любачів.
391. Петриняка Андрія, стрийка, пошукує Черевко Степан, Бабина, Самбір.
392. Пудлик Катерину, тітку в Ню Йорку, пошукує Пудлик Михайло, Лубка, Коросно.
393. Піш Катерину в Ню Йорку пошукує Гідна Остап.
394. Пошталяна Федя, сусіда в Ню Йорку, пошукує Бойчак Іван, Помоняти, Рогатин.
395. Пристая о. пошукує Угрин Любомир.
396. Паращака Івана і його жінку в Філядельфії, шваґра і сестру, пошукує Попик Михайло.
397. Полючука Степана пошукує Александер Михайло.
398. Пюрка Гриня пошукує Куспшин Павло.
399. Покришку Анну в Ню Йорку, пошукує Дорошенко Микита.
400. Полатайко Параньку пошукує Дерещук Онуфрій.
401. Петрицю Григора пошукує Клесик Степан.
402. Падучека Івана і Нанабурського М., пошукує Падучек Олекса.
403. Паньків Настю в Ню Йорку пошукує Маланчук Станислав, син Кирила, Літятин, Бережани.
404. Перчука Прохора в Ню Йорку, пошукує Куделя Леонтій, Жидичин, Луцьк.
405. Павлюка Гринька, вуйка і Анну тітку, пошукує Легкий Микола, син Варвари.
406. Павлишин Маріянну, Софію, Василя, Маріяна, з Бучача, пошукує Бойчук Петро.

Всіх пошукуваних проситься голоситись подаючи групу і число до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

о. А. К., Минеаполис. — Дякуємо за матеріяли з місцевої газети. Використаємо.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 15. лютого 1946 р. померла в 23. році життя

ЮЛІЯ ФЕДИЧАК з роду СЕМЧИШИН,

членкиця 67 від. У. Н. Союзу в Ансонії, Конн.

Покійна родилася в Ансонії, Конн. Полишила в смутку мужа, батька і 5 сестер.

Похорон відбувся 18. лютого в правосл. церкві св. Марії у Ватербури, Конн. —В. Й П.-

І. Пиріг, секр.

Дня 1. лютого 1946 р. помер у 63. році життя

МИКОЛА ХОМА,

член Бр. св. О. Николая, від. 232 У. Н. Союзу в Донора, Па.

Покійний походив зі села Тисова, пов. Перемишль, Галичина. До Союзу вступив 1921 року. Покійний оставив у смутку 6 дочок і одного сина та 5 внуків. Покійний хорів 17 років, а наш відділ і наш Батько Союз були все йому вподмочі. — В. Й. П.!

І. Пандрак, секр.

Дня 30. січня 1945 р. помер член 432 відділу У. Н. Союзу, довголітній мистецький працівник,

ДЕНИС С. МЕТЕЛЬСЬКИЙ.

Покійний походив зо села Товстолуги, тернопільського повіту, Західня Україна. Працював Він у Канаді в багатьох громадах у Рідній Школі не лише як учитель рідної мови, але також музики й хору. В кількох громадах був зорганізував орхестри й вславився їх працею на мистецькому полі. Ці громади вшанували Покійного тим, що на похорон прислали поверх 30 вінців з різних місцевостей Канади. Сотні людей, його приятелів, прийшли на похорон віддати Йому останні прислуги.

Полишив у смутку жінку, двоє малих дітей і численних приятелів. — В. Й. П.!

Вол. Баган, голова; П. Кінах, кас.; Вол. Гірняк, секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУВАННЯ

Анну Мостову з Олійників, чи виходців з села Павлова, повіт Радехів. оРдина бл. п. о. Матвія Поповича просить допомогти їй афідевітами. Пише о. І. Сохоцький.

Скасків Михайло Корнелько, село Божиково, пов. Підгайці, Галичина, пошукує своєї рідні учительку **Марію Клачко,** котра виїхала до Америки в 1937 році. Писати: **Skaskiw Michael,** Box 260/12, G. P. O., London EC. 1, Great Britain.

Фенуор Василь, село Щибалин, Бережанського повіту, Галичина, пошукує **Бобівську Юлію,** заміжна **Кіт.** В 1925 році перебувала в Ню Йорку. Писати: **Fenuor Wasyl,** Box 260/13, G P. O., London E. C. 1, Great Britain.

Микола Дурдела пошукує **Михайла і Антошка Захарків** з села Вишнівчика, пов. Підгайці. Писати: **Nicholas Durdela,** P. O. Box 260/12, G. P. O., London E. C. 1, Great Britain.

Михайло Турчинек, що перебуває тепер в Англії, пошукує рідні й знайомих з Білоговалиння, а саме: **Юркевича, Комаринського й Коніцького.** Писати: **Michael Turchyniak,** P. O. Box 260/12, London E. G. 1, England.

Теодор Деревенський пошукує **Андрія Кулика** з Бескупчина Велика, пов. Зборів. Писати: **Derevenski Theodore,** P. O. Box 260/12, London, E. G. 1, England.

Василь Левицький зі Стриганець, пов. Товмач, тепер у Німеччині, шукає свого шкільного товариша **Грицька Мазурика.** Писати: **Mr. Polche Wasyl,** 170 Ave. C, New York 9, N. Y.

Катерина Завадова, з Франції, пошукує **Анни Гончарички,** пов. Жовква, село Скварива; виїхала до Канади в 1928 р. Писати: **Mr. Gregoir Chachura,** 13 rue Viala, Paris XV, France.

Рідні і знайомі зі сіл Підгороддя і Залиття, пов. Рогатин, якщо бажаєте докладно довідатися про долю своїх рідних в краю, пишіть на адресу: **Maleckyj Zenon,** Jadorf 16, Post Kuchl, Land, Salzburg, Austria.

Микола Терлецький, котрий перебуває тепер в Англії, пошукує свого брата **М. Терлецького,** котрий перебував у Йонгстави, О. Писати до **Стефана Терлецького,** 218 — 6th St., W. Easton, Pa.

Майхер Надія з Тарноруди, Камянець-Подільської обл., пошукує **Михайла і Миколу Майхер,** що перебувають в Америці. Писати: **Maycher Nadia, zam Kudryk,** Ukr. Lager, Lehenerkasserne 1, Salzburg, Austria.

Пороховник Микола пошукує своїх стриїв **Василя й Яцка Пороховник** з села Либохоря, пов. Стрий. Хто знав би їхню адресу хай пише: **Porochownyk Mykola,** rue St. Charles No. 4, Metz, Moselle, France.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ПОШУКУЮТЬ

МИХАЙЛО ЯРЕМІШИН
з Ню Йорку пошукує
сина ДАНЬКА ЯРЕМІШИНА з міста Скалат, котрий мав перебувати останніми часами в Німеччині, був забраний на примусову роботу. Хтоб знав про нього, або син сам, хай голоситься до: 36-8
MICHAEL JAREMISHYN
27 St. Mark's Pl., New York, N. Y.

Пошукую **Петра Жука,** жену **Параскеву** і сина **Івана Жука,** котрі перебувають роками в БоФало, походять зо села Горайці, п. Чесанів Західна Україна. Рівнож **Василя** і жену **Катерина Левицького,** походить зо села Любинець новий, п. Чесанів, Західна Україна, мавби перебувати в м. Дітройт. Прошу зголоситись на адресу: **J. Kordupel, 412 — 4th St., North Kenora, Ont., Canada.** 30-

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРИҐЕНТА

КАТЕДРАЛЬНА ПАРОХІЯ СВ. ВОЛОДИМИРА В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
— пошукує —
КВАЛІФІКОВАНОГО ДЯКОУЧИТЕЛЯ,
який може провадити хор, уряджувати концерти, представлення і т. п. Кандидат повинен бути обзнайомлений з богослуженнями в українській мові. Платня після умови. При зголошенню просимо подати вік, освіту й назву парохій чи організацій, в яких кандидат працював. 32,-
Зголошення слати на адресу:
ST. VLADIMIR'S UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
518 W. Berks St., Philadelphia 22, Pa.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРИҐЕНТА
— пошукує —
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ В НЮ БРІТЕН, КОНН.

Працю можна обняти сейчас. В обсяг праці входять: церковний і світський хор, Рідна Школа, представлення і концерти. Платня згідно з умовою. Треба подати вік, стан і рекомендації до парохіяльного рек. секретаря: 37,-
GEORGE ZIEN
344 Allen Street,
NEW BRITAIN, CONN.

ТАРЗАН, ч. 1334. Признаки, які самі за себе говорять.

Джена швидко прискочила до Тарзана, щоб приглянутися диким слідам.

Один відтиск був узуття мужчини, а другий — це був слід малпячої ноги.

Подув вітру приніс до чуткого Тарзанового ніздря задуху людського і малпячого тіла і ще якусь неозначену задуху.

Джена попала під вплив якогось дивного почування, коли Тарзан обережно вступав до колиби.